

Bahçivan: Sanayimiz yeni beceriler kazanmalı

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, pandeminin **sanayi** sektörü üzerindeki etkisinin gelecek yıl **ISO 500** verilerinde görüleceğine dikkat çekerek, "Ancak bazı çıkarımlar yaparak geleceği bugünden inşa etmeliyiz" diye konuştu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısı "**ISO 500-2019** Sonuçları Eşliğinde **Sanayimizin** Bugününe ve Geleceğine Bakış" ana gündemi ile dijital platform üzerinden video konferans yöntemi ile gerçekleştirildi.

Açılış konuşmasının Bahçivan'ın yaptığı **İSO** Meclisi'nin online toplantısında, Hakan Güldağ moderatörlüğünde Şeref Oğuz, Dr. Can Fuat Gürlesel ve Ferda Besli'nin katılımı ile bir de panel düzenlenerek ana gündem ele alındı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, finansmandan yatırım iklimine, ihracattan teknoloji yoğunluğuna kadar pek çok konuda ait olduğu dönemin adeta check-up'ını ortaya koyan **ISO 500**'ün, aynı zamanda pandemiden tüm sektörlerin nasıl etkilendiğini gözler önüne serceğine dikkat çekti ve ekledi:

"Ancak bu süreçten **sanayi** sektörümüzün nasıl etkilendiğini, **ISO 500** üzerinden gelecek yıl görebileceğiz.

"Bununla birlikte bugünden birtakım çıkarımlar yapmak ve geleceği bugünden inşa etmek zorunluluğumuz da açık.

"Sektörlerimizin katma değer yapısının iyileştirilmesi, küresel talep dinamiklerinde değişimlere uyumun artırılması, sektörlerin yatırım çekiciliğinin güçlendirilmesi, geleceğin mesleklerine, teknolojilerine ve iş yapış şekillerine uyumun hızlandırılması ve bütüncül politikaların uygulanması her zamankinden

daha kritik.

"İçinden geçtiğimiz dönem, **sanayimizin** yeni beceriler kazanmasını da zorunlu kılıyor. Teknolojiye dayalı verimlilik artışı, önümüzdeki yılların ana konusu olacak gibi görünüyor."

Aynı şekilde dijital dönüşüm, yüksek kalite ve nitelikli işgücünün **sanayinin** üç öncelik alanını oluşturduğunun altını çizen Bahçivan, "İş birlikleri, yabancı sermaye yatırımları, teknoloji ve Ar-Ge ortaklıkları da ön plana çıkıyor. Finansman önümüzdeki dönemde de en temel başlıklardan biri olmaya devam edecek. Nitekim biraz önce bahsettiğimiz dönüşümü sağlamak için uzun vadeli nitelikli finansmana ihtiyacımız daha da artacak. Bu bağlamda, ülkemiz açısından bankacılık sektörü ve kredi odaklı bir finansman anlayışına takılıp kalmak yerine **sanayi** sektörü ve sermaye piyasaları arasındaki bağın kuvvetlendirilmesine odaklanma-

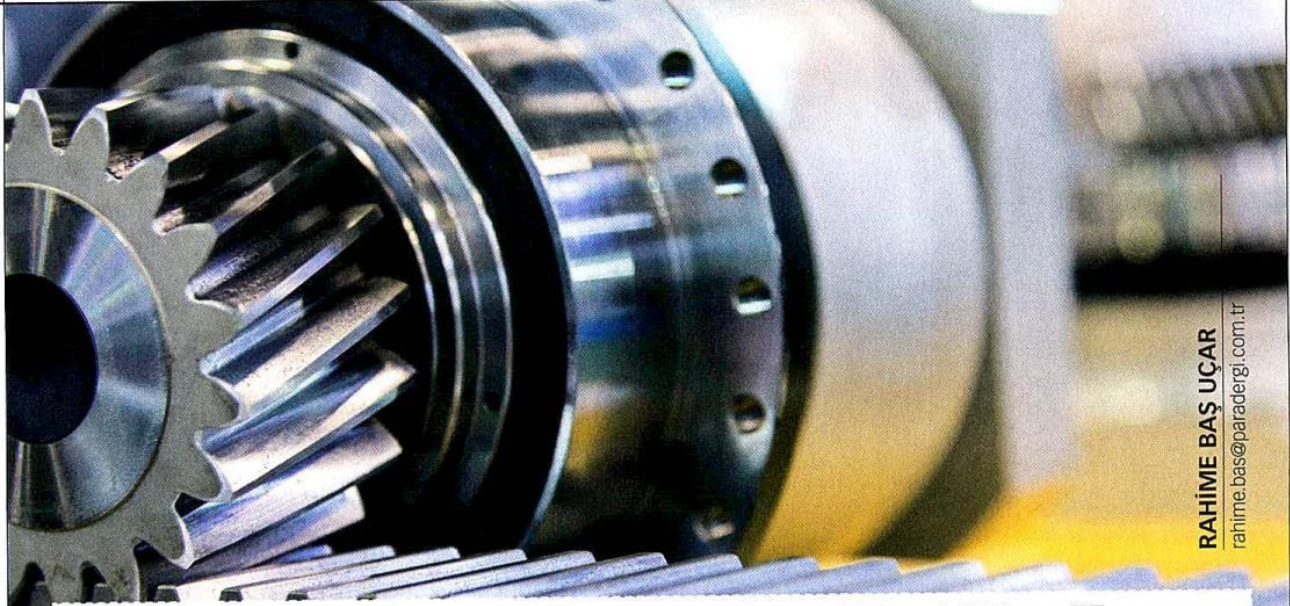
muz gerekiyor. Şunu da unutmamalıyız ki yaşadığımız süreçten güçlenerek çıkarlar; değişimleri anlayarak doğru ve hızlı adımlarla ortaya çıkan fırsatlardan yararlanlar olacak" dedi.

İSO olarak bu yaklaşım ve öngörülerden yola çıkarak başlattıkları "Covid 19 Sonrası Sektörel Riskler, Fırsatlar ve Yol Haritaları" projesini bitirmek üzere olduklarını belirten Bahçivan, "Ağustos ortasında kamuoyuna sunmayı hedeflediğimiz projenin **sanayi** sektörümüze güçlü bir perspektif oluşturacağına inanıyor ve geleceğin inşası için tüm kesimlere yol gösterici olacağını ümit ediyoruz" dedi.

Bahçivan, mevcut KDV sisteminin tümüyle reforme edilerek üretilmeye finansal yük getirmeyecek bir yapıya dönüştürülmesine yönelik çalışmalarla da başladıklarını ve yeni KDV modeli önerilerini Eylül ayı itibarıyla hazırlamayı hedeflediklerini söyledi.

PARA | HABER

RAHİME BAŞ UÇAR
rahime.bas@paradergi.com.tr

Çarklar yeniden hızlı dönüyor

Mayısta sanayide toparlanma başladı. Para bolluğunun ve ertelenen talebin devreye girmesiyle stoklar tükendi. İş insanları, ikinci dalga yaşanmazsa sanayinin yılsonuna varmadan eski günlere döneceği görüşünde...

PANDEMİ sürecinde durma noktasına gelen imalat sanayinde mayıs ayında toparlanma başladı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) mayıs ayına ilişkin iki hafta önce açıkladığı sanayi üretim endeksi iyiye gidişin sinyallerini veriyor. TÜİK verilerine göre, sanayi üretimi mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 17.4 artarken, yıllık bazda ise yüzde 19.9 azaldı. İstanbul Sanayi Odası'nın Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nin gidişatı da gelecek adına umut veriyor. ISO İmalat PMI endeksi haziran ayında yüzde 53.9'a yükselerek şubat ayından itibaren ilk kez eşik değer olan 50'nin üzerine çıktı. Pandemiye yönelik kısıtlamaların kaldırılarak normalleşme yolunda atılan adımlar, imalatçıların üretim hacimlerinin artırdı. Üç aylık yavaşlama dönemi sona ererken, hem yurtiçinden hem de yurtdışındaki müşterilerden gelen siparişler çarkları döndürmeye başladı.

"POZİTİF AYRIŞIYORUZ"

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Twitter hesabından endeksi değerlendiren, "Üretimin öncü göstergesi imalat PMI endeksi haziran ayında yüzde 53.9'a

yükseldi. Bu şubattan beri en yüksek değer. Yeni normale geçişte imalat sanayi canla-

Ayhan ZEYTİNOĞLU / Kocaeli Sanayi Odası Başkanı

"Ağustos'ta üretim eskiye döner"

Öncü göstergelerde mayısta toparlanma sanayi üretiminde de görüldü. Mayıs pandemisi nedeniyle duran firmaların yeniden üretime başladığı ay oldu. İhracat ve kapasite kullanımlarda da aylık yükselişler yaşandı. Zaten mayısta bir toparlanmanın olacağını tahmin ediyorduk. Nitekim sanayi üretimi aylık bazda yüzde 17.4 arttı. Yıllık bazda yüzde 19.9'luk gerileme var. Haziran rakamları geldiğinde sanayi üretiminde yıllık gerilemenin daha sınırlı olacağını düşünüyorum. Ağustos'tan sonra üretimde eski potansiyelin yakalanarak hem aylık hem de yıllık bazda artışlar görebileceğimizi öngörüyorum. Her sektörde toparlanma var. Sermaye mali artışları da olumlu.

niyor. Türkiye pozitif ayrışıyor" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin önde gelen sanayi odası başkanları ve sanayicileri de Bakan Varank gibi sanayicinin geleceği konusunda iyimserler. Mayıs ayında sanayide toparlanmanın başladığını belirten iş insanları, özellikle iç piyasadaki kredilerle sağlanan para genişlemesinin imalat sanayine olumlu yansıdığını düşünüyorlar.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçıvan, pandeminin ülke sanayisi üzerindeki olumsuz etkilerinin sanayi ve üretim ayağında her geçen gün daha olumluya döndüğünü, bunun ise umut verici olduğunu söylüyor. Olumluya gidişin ilk işaretlerini ISO Türkiye Sektörel PMI Haziran raporunda da gördüklerini söyleyen

Bahçıvan, Oda'nın verdiği kapasite kullanım raporlarında da ciddi bir artış olduğunu

Erdal Bahçıvan

Nurettin ÖZDEBİR / Ankara Sanayi Odası Başkanı

“İhracatta güvenilir bir partner haline geldik”

Mayıs ayında sanayide hareketlenmenin ilk işaretlerini gördük. Haziran ve Temmuz da iyi geçiyor. Yılsonuna doğru hizmet sektöründe bir düzelleme olursa yılı pozitif olarak tamamlayabileceğimizi tahmin ediyorum. Bu dönemde imalat sanayii son derece iyi koşuyor. Parasal

genişleme ve verilen kredilerin olumlu etkisi var. Önümüzdeki süreçte dış siyasi gelişmelerde sıkıntı olmazsa, ihracatın da artarak devam edeceğini düşünüyorum. Pandemi sürecini iyi yönetmemiz Türkiye'yi dış ticarete güvenilir bir partner haline getirdi. Global üreticilerin bu yöndeki

yaklaşımları olduğunu üyelerimizden de duyuyorum. Önümüzdeki aylarda hem iç piyasa hem de ihracat bacağına artarak devam edeceğini düşünüyorum.

na dikkat çekiyor. Bahçıvan, sözlerini şöyle sürdürüyor: “Haziran’da 747 firma Oda’mıza kapasite raporu müracaatında bulundu. Bu 2020 için koronavirus öncesi aylara göre daha yüksek bir müracaat sayısına, Haziran ayı bazlarında da Oda tarihindeki en iyi sayı. Ayrıca sanayiye yönelik en önemli girdilerden olan doğalgaz fiyatlarında yüzde 12.5'lere varan indirim de önemli ve rekabet gücümüze katkı anlamında moral verici buluyoruz. Elektrik fiyatlarında da benzer bir indirimin olmasını bekliyoruz.”

Adnan Ünverdi

rakamlarının artmasını bekliyoruz. Nihayetinde iki alanda da artış kendini hissettirdi” diyor. Mayıs ayında normalleşmenin ilk adımlarının görüldüğünü vurgulayan Ünverdi, şöyle konuşuyor: “Haziran ayında kentimizin ihracatı aylık bazda yüzde 34.3 artışla hızlı bir geri dönüş gösterdi. İhracat yıllık bazda ise yüzde 51.9 arttı. Temmuzda da ihracat artışımız devam ediyor. Yakında kayıplarını telafi etmeye başlayacağız. Kentimizde tüm sanayiciler yılsonunu kayıpsız bir şekilde getirmek için çalışıyor.”

faizli kredilerle desteklenen satışlar, üretimi de artırdı” diye konuşuyor. Üretimdeki artışın devam etmesini bekleyen Bostan, ihracat tarafındaki beklentilerini ise şöyle açıklıyor:

“Yılsonunda gerçekleştirilecek fuarlarla eksilen ihracat artacaktır. Petrol fiyatlarındaki düşüşle birlikte Azerbaycan piyasası canlandı. Mal gönderdiğimiz Batı Afrika ülkelerinde talep devam ediyor. Avrupa'ya satışlar pandemi sürecinde de durmadı. Evet, sevkiyat aksadı ama satışlar durmadı.”

Aroma Meyve Suları Yönetim Kurulu Başkan Vekili Mahmut Atom Duruk da sanayide genel bir toparlanma olduğunun altını çiziyor. Gıda sanayinin pandemi sürecinde yüzde 20'ye yakın bir kayıp yaşadığını belirten Duruk, “Gıda sanayinin ev dışı tüketimi azaldı ama evde tüketim arttı. 2021

Nisan'a doğru eski günlere dönebileceğini düşünüyorum. İnsanlar dışarı çıkmaya, seyahat etmeye, ülke değiştirmeye korkuyor. Bugün maskeleri bile çıkarsak, algının değişmesi 6-7 ayı bulur” şeklinde konuşuyor. Gıda sanayinde, özellikle de meyve suyu ihracat olanaklarının artmaya başladığını

söyleyen Duruk, şu değerlendirmeyi yapıyor:

“Kurlar düşük olduğu için ihracatta daha fazla artış görebiliriz. Ayrıca dünyada dolar ve euro volatilitesi de arttı. Türkiye’de de düşük faizler nedeniyle otomotiv, inşaat gibi birçok sektörde ta-

Mahmut Atom Duruk

leple arttı. Otomotiv sanayi tam planlama yapamadığı için açığa düştü. Otomobil kredisi faizlerinin yüzde 30'lardan yüzde 8.5'lara düşeceğini öngöremediler, şok oldular. Öyle bir sipariş geldi ki, fabrikalar tam kapasite çalışıyor.”

“HIZLI TOPARLANDIK”

Tarım ve hayvancılığa dayalı sanayinin geliştiği Balıkesir, pandemi sürecinden büyük bir yara almadı. Bu nedenle normalleşmeyle birlikte hızlı bir şekilde toparlandı. Balıkesir Sanayi Odası Başkanı Hasan Ali Eğinlioğlu, “Balıkesir sanayisi pandemi sürecinde yüzde 1.75'lik bir gerileme yaşadı. Bu nedenle hızlı toparlandık”

Hasan Ali Eğinlioğlu

diyerek sözlerine başlıyor. Bursa sanayisinde yüzde 50'ye yakın kayıplar olduğunu hatırlatan Eğinlioğlu şu değerlendirmeyi yapıyor: “Biz tarım ve hayvancılığa bağlı süt, peynir ve ayran gibi tarımsal sanayiye sahibiz. Pandemi döneminde bizim de ekonomik verilerimizde gerileme oldu ama ağır sanayi kadar değil. Hızlı bir şekilde toparlandık. Bundan sonraki süreçte de beklentilerimiz olumlu. ABD seçimlerinin sonuçları Türkiye'nin lehine olursa daha da iyi olacağını düşünüyoruz. Ayrıca bir de koronavirüste ikinci dalga tehdidi var. Bu da bizi olumsuz etkiler. Her şey umduğumuz gibi giderse, yılsonuna varmadan eski günlere döneceğimizi düşünüyoruz.”

“İHRACATIMIZ ARTIYOR”

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sanayi üssü konumunda olan Gaziantep'te de normalleşme sürüyor. Gaziantep Sanayi Odası Başkanı Adnan Ünverdi, “Normalleşme ile birlikte sanayi üretimi ve ihracat

“STOK BİTTİ, ÜRETİM BAŞLADI”

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Global Üst Kurulu Başkanı ve Adnan Bostan Mobilya Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Bostan, perakende satışlardaki artışla sanayide çarkların dönmeye başladığını söylüyor. Bostan, “Perakende satışların artmasıyla birlikte üreticiler mobilyada kalan stoklarının tamamını bitirdiler. Yeni üretime doğru yöneliş oldu. Panel mobilya kısmında hareketlilik var. Yeni evlenenlerin beklentilen talepleri de satışları artırdı. Düşük

Adnan Bostan

İmer ÖZER / Koruma Temizlik Genel Müdürü

“Sanayi hızlanacaktır”

Pandemi döneminde 4-5 katına çıkan temizlik, hijyen ürünleri ve dezenfektan satışları normale döndü. Sektörde mart-nisan aylarında 4-5 katına çıkan bir talep oldu. Pandemi çılgınlığı yaşandı. Mayıs ayında ise talep normale döndü. Bu sene turizmde doluluk yüzde 60-70. Geçen sene işler daha iyiydi. Öngörümüz Bakanımızın dediği gibi 31 Ağustos'ta okullar açılırsa bütün sanayinin daha da hızlanacağı yönünde. İhracatta mayıs ayında sevkiyata başladık. Talepte yoğunluğu Amerika çekiyor.

